

Εισαγωγή στη Διεθνή Πολιτική

Εξεταστική Σεπτεμβρίου 2020

Με βάση τις γνώσεις σας και το κείμενο που παρατίθεται στο τέλος, να απαντηθούν **ΟΛΑ** τα παρακάτω θέματα με αναλυτικό πρίσμα και όχι απλή παράθεση.

Η αποστολή των απαντήσεων θα γίνει στο e-class και στο ιδρυματικό e-mail του διδάσκοντα npapanas@polsci.duth.gr

Σε περίπτωση που παρατηρηθεί λογοκλοπή, το γραπτό θα αξιολογηθεί με βαθμό κάτω από τη βάση!

1. Να αναλύσετε τους ακόλουθους όρους:

- «Εξωτερική Πολιτική»
- «Ισορροπία ισχύος»
- «Διπλωματία»
- «Διεθνές Δίκαιο» - «Διεθνής Οργανισμός»
- «Γεωπολιτική»

Η απάντησή σας στον κάθε όρο να μην υπερβαίνει τις 5 γραμμές!

2. Ποιες είναι οι βασικές αρχές του πολιτικού ρεαλισμού, σύμφωνα με τον Morgenthau; Να αναζητήσετε τις πολιτικό-φιλοσοφικές καταβολές της προσέγγισής του.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 30 γραμμές!

3. Να αναφερθείτε στις βασικές αρχές του προγράμματος του Αμερικανού προέδρου W. Wilson και να εξηγήσετε το υπόβαθρό τους.

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 25 γραμμές!

4. Τι γνωρίζετε για τον κονστρουκτιβισμό στις διεθνείς σχέσεις/διεθνή πολιτική;

Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 20 γραμμές!

.....
Κείμενο (από το βιβλίο του καθηγητή Αλ. Ηρακλείδη Διεθνείς Σχέσεις)

Οι Διεθνείς Σχέσεις ως σύγχρονος επιστημονικός κλάδος είναι η μελέτη των σχέσεων μεταξύ των κρατών, καθώς και η μελέτη όλων των σημαντικών ζητημάτων που αναφύονται και ξεπερνούν τα σύνορα μιας χώρας, απασχολώντας δύο ή περισσότερα κράτη και τους λαούς τους. Η διεθνής πολιτική αποτελεί το κύριο υποτόμημα, τον σκληρό πυρήνα των Διεθνών Σχέσεων, που ασχολείται με τη διεθνή πολιτική διάσταση των διεθνών σχέσεων, συγκεκριμένα με τις διακρατικές σχέσεις (εξωτερική πολιτική, διπλωματία) και τα μεγάλα διεθνή πολιτικά ζητήματα, όπως ο πόλεμος (διεθνής και εσωτερικός) και η αναζήτηση της

ειρήνης, η ισχύς και η ισορροπία ισχύος, η στρατηγική και η ασφάλεια, οι συγκρούσεις και η επίλυσή τους, η διεθνής διακυβέρνηση (διεθνείς οργανισμοί) και το διεθνές σύστημα. Οι Διεθνείς Σχέσεις έχουν βέβαια και άλλες πολύ σημαντικές διαστάσεις πέρα από τη διεθνή πολιτική, όπως οι διεθνείς οικονομικές σχέσεις και η διεθνής πολιτική οικονομία και η συναφής οικονομική παγκοσμιοποίηση, τα περιβαλλοντικά ζητήματα, οι διεθνικές ΜΚΟ και η διεθνής κοινωνία πολιτών, που όμως δεν θα θίξουμε στο παρόν πόνημα παρά μόνο ακροθιγώς, μια και ο κύριος άξονάς μας είναι, όπως είπαμε, η διεθνής πολιτική.

Οι Διεθνείς Σχέσεις ως επιστημονικός κλάδος έχουν επηρεαστεί από πολλές φιλοσοφικές και επιστημονικές παραδόσεις των κοινωνικών επιστημών. Αρχικά, οι δύο επιστημονικοί κλάδοι που άσκησαν επιρροή ήταν η ιστορία (πρώτα κυρίως η διπλωματική ιστορία, σήμερα γνωστή ως διεθνής ιστορία ή ιστορία των διεθνών σχέσεων) και το διεθνές δίκαιο, που μπορούν να θεωρηθούν ως οι μητέρες επιστήμες των Διεθνών Σχέσεων. Στη συνέχεια, από το 1945 και μετά, την κύρια επιρροή την άσκησε η πολιτική επιστήμη σε τέτοιο σημείο, ώστε θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι Διεθνείς Σχέσεις, και ειδικά η διεθνής πολιτική, είναι η πολιτική επιστήμη στο διεθνές πεδίο, συμπληρώνοντας την πολιτική επιστήμη που ασχολείται με την εσωτερική πολιτική διάσταση ενός ή περισσότερων κρατών (το δεύτερο με συγκριτικό τρόπο, στα πλαίσια της γνωστής ως συγκριτικής πολιτικής). Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, και ειδικά από το 1970 και μετά, όλες οι κοινωνικές επιστήμες είχαν να προσφέρουν, εκτός από την πολιτική επιστήμη και την ιστορία, κυρίως η οικονομία και η κοινωνική ψυχολογία, καθώς ο κλάδος γινόταν όλο και πιο πολυεπιστημονικός. Από τα τέλη τις δεκαετίας του 1980 επιρροή άσκησε σε μερίδα διεθνολόγων και η μεταθετικιστική προσέγγιση (κριτική θεωρία, μεταμοντερνισμός κ.ά.) που άγγιξε τους περισσότερους κλάδους των κοινωνικών επιστημών, από την κοινωνιολογία και την ανθρωπολογία μέχρι την ιστορία και ακόμη και το δίκαιο.

Τα ρεύματα του ρεαλισμού και του φιλελευθερισμού όπως ονομάστηκαν στον 19ο αιώνα είναι οι κύριες καταστατικές-ιδρυτικές παραδόσεις που ασχολήθηκαν άμεσα με τη διπλωματία, τον πόλεμο, την ειρήνη και τη διεθνή κοινωνία. Η παράδοση του ρεαλισμού θεωρείται κυρίαρχη διαμέσου των αιώνων στην ενάσκηση της διεθνούς πολιτικής και στην πολιτική θεωρία-φιλοσοφία. Ο φιλελευθερισμός (γνωστός και ως διεθνισμός ή ιδεαλισμός) αποτέλεσε, θα λέγαμε, τη νομιμοποιημένη αντιπολίτευση στον ρεαλισμό, ειδικά από τα μέσα του 19ου αιώνα και έπειτα, καταφέροντας ορισμένες φορές να υποσκελίζει τη ρεαλιστική οπτική στις αποφάσεις των κρατών και να κυριαρχήσει στις διεθνείς σπουδές (όπως το 1919-1935, στις αρχές του νέου κλάδου των Διεθνών Σχέσεων). Υπάρχει επίσης και ο κλασικός μαρξισμός ως μία τρίτη πιο έκκεντρη παράδοση, που ασχολήθηκε έμμεσα με τη διεθνή πολιτική και είναι συνυφασμένος με την επαναστατική εναλλακτική στις διεθνείς σχέσεις, με το πώς θα αλλάξει ο κόσμος.

Σήμερα, στις πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα, οι βασικές προσεγγίσεις στις Διεθνείς Σχέσεις είναι πέντε:

- (α) ο ρεαλισμός και ο νεορεαλισμός,
- (β) ο φιλελευθερισμός ή πλουραλισμός,
- (γ) ο στρουκτουραλισμός ή δομισμός,
- (δ) ο μεταθετικισμός,
- (ε) ο κονστρουκτιβισμός.